

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 26 » 11 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»
023.00.03 «Декоративне мистецтво»

Київ – 2020

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2254/20

(підпис) (прізвище, ініціал)
« » 2020 р.

Розробник: Хижинський В. В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Хижинський В. В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 7 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»
«___» _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Анастасія ВАРИВОНЧИК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.03 «Декоративне мистецтво»
«___» _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.03 «Декоративне мистецтво» Ольга КОНОВАЛОВА

Робочу програму перевірено
«___» _____ 2020 р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристики дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	4	-
Семестр	7	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	-
Обсяг кредитів	2	-
Обсяг годин, в тому числі	60	-
<i>Аудиторні</i>	42	-
<i>Модульний контроль</i>	-	-
<i>Семестровий контроль</i>	15	-
<i>Самостійна робота</i>	3	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни підготовка фахівця з високим рівнем мистецької майстерності, формування гармонійно розвинутого спеціаліста з індивідуальною творчою думкою, готового до самостійного творчого вирішення завдань образотворчого мистецтва.

Завдання навчальної дисципліни спрямовано на формування у студентів базових знань і умінь з художньої кераміки, засвоєння навичок роботи з проектуванням та виготовленням в матеріалі керамічних виробів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Світоглядна: здатність показати усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю.
	ЗК 5	Креативність: здатність проявляти творчий підхід в розробці ідей і в досягненні цілей досліджень.
	ЗК 6	Вирішення проблем: здатність справлятися зі стресом і ефективно вирішувати практичні завдання; здатність до конструктивної критики й самокритики
	ЗК 7	Самоосвітня: Здатність працювати самостійно, розробляти стратегії та керувати часом. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати досліджень та представляти результат вчасно.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 2	Базові знання законів і правил композиції. Володіти законами композиції під час виконання творчої роботи у галузі декоративного, образотворчого мистецтва.
	ФК 3	Володіти образно-асоціативною мовою при створенні художнього образу, демонструвати розвинену творчу уяву.
	ФК 6	Мати практичні навички використання відповідного

		технічного устаткування в творчих майстернях.
	ФК 10	Мати знання з техніки безпеки по використанню механізмів і пристроїв, що забезпечують практичну роботу у творчих майстернях.
	ФК 13	Здатність до навчання. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, техніки й технології; використовуючи здобуті знання.
	ФК 14	Здатність використовувати відповідну фахову термінологію в усній та письмовій формах рідною мовою чи іноземною.

3. Результати навчання за дисципліною

Студент повинен знати:

- Способи використання у практичній діяльності досвіду світового та вітчизняного візуального мистецтва, методів та авторських прийомів провідних художників-керамістів;
- методи та засоби виявлення й відображення графічної пластики композиційного рішення в проектуванні та виготовленні власного виробу;
- технологічні властивості керамічних матеріалів та можливості їх використання у власній творчості.

вміти:

- працювати з проектним матеріалом;
- володіти прийомами графічної та пластичної розробки поверхні та її трансформації в об'ємні елементи;
- користуватися виражальними можливостями проектно-графічних засобів для створення площинних та об'ємно-просторових композицій;
- творчо застосовувати знання щодо особливостей технологій виготовлення кераміки та професійного застосування її виразних можливостей у мистецтві.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на соціальні проблеми, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 2	Здатність продемонструвати базові знання та розуміння основ декоративного та образотворчого мистецтва: законів композиції, колористики, пластики і пропорцій об'ємів та фігур на площині та в просторі.
ПРН 3	Здатність продемонструвати на практиці набуті знання шляхом виконання творчої роботи в галузі декоративного і образотворчого мистецтва (живопис, графіка, скульптура) з урахуванням спеціалізацій (художня кераміка, дизайн ювелірних виробів)
ПРН 5	Здатність до навчання й самостійної науково-дослідної діяльності, здатність вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на базі отриманих знань з фахових дисциплін
ПРН 6	Уміння виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи.
ПРН 7	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і

	культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 8	Здатність вести креативну мистецьку діяльність. Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 9	Уміння працювати з матеріалами та інструментами, що забезпечують високу фахову якість виконання творів декоративного і образотворчого мистецтва
ПРН 11	Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 13	Здатність володіти базовими знаннями з техніки безпеки під час роботи у майстернях.
ПРН 14	Оволодіння робочими навичками працювати самостійно (дипломна робота), або в творчій групі (участь у виставкових проектах), уміння отримати результат в рамках обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Пластично-рельєфне декорування керамічної поверхні							
Тема 1. Візерунково-рельєфне декорування керамічної поверхні (декоративний пласт)	20			18			2
<i>Модульний контроль</i>	-						
Разом	20			18			2
Змістовий модуль II. Керамічна форма та її декорування: фактура, рельєф, ажур							
Тема 2. Об'ємно-просторова форма ужиткового призначення з використанням ажур (декоративний світильник)	25			24			1
<i>Модульний контроль</i>	-						
Разом	25			24			1
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>	15						
Усього	60			42			3

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Пластично-рельєфне декорування керамічної поверхні

Тема 1. Візерунково-рельєфне декорування керамічної поверхні (декоративний пласт)

Практична робота (18 год.) Використання рельєфу та контр-рельєфу в керамічній пластиці. Виконання керамічного пласту в техніці заглибленого рельєфу, використовуючи стилізовані зображення рослин і тварин за принципом силуетності (як у витинанці).

Вимоги до завдання: Розробити ескіз декоративного панно, використовуючи стилізовані зображення рослин і тварин за принципом силуетності (як у витинанці). Композиція, побудована за принципом симетрії або асиметрії, повинна максимально розкрити задум автора та виявити його художню виразність.

Підготувати глиняний пласт. Вирізати власну композицію з картону, відтиснути зображення на глиняній заготовці, щоб утворився заглиблений рельєф. Довершити композицію за допомогою додаткових графічно-пластичних елементів та задекорувати ангобами і поливами.

Послідовність виконання завдання:

1. Пошук та аналіз зображень витинанок в українському декоративному мистецтві.
2. Створення власного ескізу декоративного пластику.
3. Підбір допоміжних матеріалів та інструментів для роботи.
4. Виконання оригінальної композиції відповідно ескізу із глини.
5. Декорування ангобами, сушка, підготовка до утильного випалу.
6. Декорування емалями та поливами, підготовка до другого випалу.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

**Змістовий модуль II. Керамічна форма та її декорування:
фактура, рельєф, ажур**

Тема 2. Об'ємно-просторова форма ужиткового призначення з використанням ажурів (декоративний світильник)

Практична робота (24 год.) Вивчення зразків української традиційної керамічної іграшки. Виготовлення простої об'ємно-просторової пластики: копію української народної іграшки.

Вимоги до завдання: Створити об'ємно-просторову форму з рельєфно-ажурним декором за власним ескізом (декоративний світильник).

Ознайомитись з особливостями технології виконання об'ємних просторових форм та специфікою створення ажурів. Створити власну об'ємну форму з ажуром (за допомогою ажурного ліплення або вирізання отворів у готовій формі). За потреби доповнити виріб рельєфом, фактурою та кольором. Підготовка виробу до утильного випалу. Нанесення полив.

Послідовність виконання завдання:

1. Підбір допоміжних матеріалів та інструментів для роботи.
2. Виконання власного ескізу майбутньої роботи.
3. Створення об'ємно-просторової форми із глини.
4. Виконання ажурів та рельєфів на готовій формі.
5. Декорування ангобами, сушка, підготовка до утильного випалу.
6. Нанесення емалей та полив, підготовка до другого випалу.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування практичних занять	1	9	9	12	12
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом			
Робота на практичному занятті (оцінюється кожен етап)	10	6	60	6	60
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом			
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Модульний контроль	25	Не передбачено навчальним планом			
Разом		-	74	-	77
Максимальна кількість балів:		151			
Розрахунок коефіцієнта:		$151 : 100 = 1,51$			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання Змістовий модуль I. Пластично-рельєфне декорування керамічної поверхні

Тема 1. Візерунково-рельєфне декорування керамічної поверхні (декоративний пласт)

Створення ескізу декоративного зображення з використанням рослин і тварин за принципом витинанки.

Вимоги до завдання: Ознайомитись з видами та способами декорування художньої кераміки, технологіями виконання рельєфу та контр рельєфу. Пошук та аналіз зображень витинанок в декоративному мистецтві. Створити декоративну композицію використовуючи виражальні можливості фактури та рельєфу.

Послідовність виконання завдання:

1. Пошук та вивчення зразків стилізації квітів та тварин у витинанці та в майоліці.
2. Виконати ескіз декоративного пласту.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

Змістовий модуль II. Керамічна форма та її декорування: фактура, рельєф, ажур.

Тема 2. Об'ємно-просторова форма ужиткового призначення з використанням ажурю (декоративний світильник)

Створення ескізу об'ємно-просторової анімалістичної пластики.

Вимоги до завдання: Ознайомитись з особливостями декоративної стилізації тварин на прикладі зразків народного українського мистецтва. Здійснити пошук та вивчення зразків української традиційної керамічної іграшки. Створити ескіз декоративної композиції, враховуючи пластичні виражальні можливості кераміки.

Послідовність виконання завдання:

1. Пошук та вивчення зразків стилізації тварин в кераміці.
2. Виконати ряд пошукових ескізів принципового вирішення композиції на папері А4.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. своєчасність виконання;
2. повнота обсягу виконання;
3. якість виконання;
4. самостійність виконання;
5. виявлення ініціативності;
6. виявлення творчого підходу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

З дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» не передбачено проведення модульного контролю.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

У 7 семестрі з навчальної дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» навчальним планом передбачено підсумковий модульний контроль (залік), який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом півріччя.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

У 7 семестрі з навчальної дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» навчальним планом передбачено підсумковий модульний контроль (залік), який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом півріччя.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво»

Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II
Назва модуля	Пластично-рельєфне декорування керамічної поверхні	Керамічна форма та її декорування: фактура, рельєф, ажур
Кількість балів за модуль	74 балів	77 балів
Теми практичних занять	Тема1. Візерунково-рельєфне декорування керамічної поверхні (декоративний пласт) (9 балів за відвідування + 60 балів за виконання кожного етапу роботи = 69 балів)	Тема 2. Об’ємно-просторова форма ужиткового призначення з використанням ажурі (декоративний світильник) (12 балів за відвідування + 60 балів за виконання кожного етапу роботи = 72 бали)
Самостійна робота	П 6.2. (5 балів)	П 6.2. (5 балів)
Види поточного контролю	-	-
Підсумковий рейтинговий бал	151 бал (коефіцієнт успішності: $151 : 100 = 1,51$)	

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво: навчальний посібник / Є. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М. Є. Станкевич ; ред. Т. О. Головіна. – Львів : Світ, 1993. – 272 с. : кольор. іл. – Бібліогр. в кінці розд. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 11 примірників)
2. Антонович Є. А. Художні техніки у школі : навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих навчальних закладів / Є. А. Антонович, В. І. Проців, С. П. Свид ; Міністерство освіти України, Інститут змісту і методів навчання. – К. : ІЗМН, 1997. - 312 с. : іл. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
3. Воронов Н. В. Советская монументальная скульптура 1960-1980 / Н. В. Воронов. – М.: Искусство, 1984. – 224 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
4. Захаров А. И. Основы технологии керамики: Учебное пособие / А. И. Захаров. – М.: РХТУ им. Д. И. Менделеева, 1999. – 79 с. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/4894/>)
5. Мельник А. А. Основные закономерности построения скульптурного рельефа: Учеб. пособие для средн. проф.-техн. училищ / А. А. Мельник. – М.: Высш. шк., 1985. – 112 с., ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2112/>)

Додаткові:

6. Захарчук-Чугай Р. В. Українське народне декоративне мистецтво : навчальний посібник / Р. В. Захарчук-Чугай, Є. А. Антонович. – К. : Знання, 2012. - 342 с. : цв. ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
7. Иоханнес Иттен. Искусство Формы. Мой фотокурс в Баухаузе и других школах / Пер. с нем. Л. Монахова; худ. узд. Д. Аронов. – М.: Издательство «Д. Аронов», 2001. – 137 с. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2737/>)
8. Миловский А. С. Народные промыслы = Folk arts and crafts : встречи с самобытными мастерами / А. С. Миловский ; ред. Т. И. Кондрашова. – М. : Мысль, 1994. – 398 с. : ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
9. Рондели Л. Д. Народное декоративно-прикладное искусство: книга для учителя / Л. Д. Рондели. – М. : Просвещение, 1984. - 144 с. : ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 2 примірників)
10. Русинова О. Е. Образец для подражания: Этьен-Морис Фальконе, скульптура и литература / Ольга Русинова – СПб.: Издательство Европейского университета в Санкт-Петербурге, 2012. – 212 с., [32] с. ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.thiscolossal.com/2013/12/pottery-meets-experimental-animation-in-this-ceramic-phonotrope/>
2. <https://www.sanna-annukka.com/collections>
3. <http://www.foltbolt.com/>
4. <http://www.mindysolomon.com/artists/index.php?artist=David+Hicks>
5. <https://www.etsy.com/ru/shop/EsteMacLeodDesigns?ref=l2-shopheader-name>
- 6 <http://rukotvory.com.ua/maystry/type/gonchari/>